CURTEA DE APEL BĂLŢI

Dosarul nr.21rji-587/24 Instanţa de fond: Judecătoria Soroca

sediul Central

Judecător: L.Popescu

D E C I Z I E
ÎN NUMELE LEGII

02 august anul 2024 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Rotaru Ala
Judecători: Burdeniuc Ruslana, Pușca Dumitru

A judecat în ordine de recurs recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.6 Soroca Viorel Țîmbaliuc împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 10.06.2024 la plângerea condamnatului Cazac Vadim împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar şi argumentelor prezentate în recurs, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi -

C O N S T A T Ă:

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 10.06.2024:
-A fost admisă plîngerea condamnatului Cazac Vadim împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.
-S-a constatat faptul că, Cazac Vadim a fost deţinut în perioada 26.04.2023-21.02.2024 (301 zile) și perioada 05.03.2024-03.06.2024 (90 zile), în Penitenciarul nr.6 Soroca în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale - 391 (trei sute nouăzeci şi unu) zile.
-În condiţiile art.473^4 alin.(4) CPP s-a redus pedeapsa condamnatului cu 39 (treizeci și nouă) zile, pentru perioada de 390 (trei sute nouăzeci) zile, în care s-a aflat în detenție, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

-În privinţa perioadei rămase de 1 (unu) zi, calculată în condiţiile art.473^4 alin.(4) din Codul de procedură penală, care nu poate fi redusă, instanţa de judecată a considerat necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.
-Termenul pedepsei definitive de 7 (șapte) ani închisoare, stabilit lui Cazac Vadim, prin sentinţa Judecătoriei Edineț sediul Central din 08.04.2022, s-a redus cu 39 (treizeci și nouă) zile.
-S-a obligat administraţia instituţiei penitenciare nr.6 Soroca, potrivit art.473^4 alin.(3) CPP, să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituţia penitenciară informează instanţa de judecată despre executarea încheierii.

Încheierea instanţei de fond a fost contestată cu recurs de către directorul Penitenciarului nr.6 Soroca Viorel Ţîmbaliuc, invocând în motivare că consideră hotărârea în cauză pasibilă casării, conform următoarelor argumente:
-Aprecierea superficială a probelor anexate la dosar în raport cu pretenţiile plângerii. Se reţine faptul că, conform prevederilor art.473^4 alin.(1) Cod de procedură penală la evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părţi, cât şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu.
-Considerăm că la examinarea pretenţiilor invocate de Cazac Vadim, judecătorul de instrucţie a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituţiei privind condiţiile de detenţie din instituţia penitenciară în care este deţinut Cazac Vadim.
-Prin raportul prezentat şi anexele la acesta, au fost descrise cu lux de amănunte condiţiile care sunt asigurate lui Cazac Vadim pe parcursul deţinerii în instituţia respectivă, din care rezultă că au fost respectate standardele minime de întreţinere a acestuia, şi nicidecum nu pot fi apreciate condiţiile de detenţie ca inumane sau degradante.
-Argumentul cheie pe care s-a fondat prima instanţă, la aprecierea condiţiilor de detenţie ca fiind inumane şi degradante a servit spaţiul de 4 m^2 ce ar trebui să revină fiecărui condamnat. în context precizăm faptul că, potrivit raportului în care se descriu condiţiile de detenţie în instituţia penitenciară în care este deţinut Cazac Vadim, au fost prezentate datele cu privire la spaţiul de deţinere acordat acestuia, din care rezultă că norma de spaţiu cu care a fost asigurat corespunde standardelor statuate.
-La caz, au fost argumentate toate chestiunile cu privire la: asigurarea condiţiilor materiale de detenţie sub aspectul amenajării şi dotării celulelor de detenţie, asigurarea iluminării şi ventilării, asigurarea cu obiecte de igienă şi menaj, acordarea posibilităţii aflării în afara celulei în perioada de la deşteptare până la stingere, acordarea asistenţei medicale necesare în condiţii de confidenţialitate şi asigurarea condiţiilor optime pentru exercitarea tuturor drepturilor prevăzute persoanelor aflate în detenţie.
-Totodată, la examinarea cauzei nu au fost apreciate probele sub forma de planşe fotografice prezentate. Or, prin intermediul acestora se demonstrează direct netemeinicia pretenţiilor invocate de Cazac Vadim cu privire la condiţiile în care se deţine. Materialele fotografice au fost prezentate anume în scopul de a demonstra aflarea numitului în condiţiile reale de detenţie, prin prezentarea probelor vizibile, în susţinerea argumentelor invocate în raport în această privinţă.
-Judecătorul de instrucţie nu a luat în considerare argumentele prezentate de instituţia penitenciară cu privire la evaluarea condiţiilor de detenţie în care este deţinut Cazac Vadim, fapt din care a interpretat eronat clasificându-le grave, pentru care a dispus aplicarea calculului a 1 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie pentru perioada de 390 zile aflat în Penitenciarul nr. 6-Soroca se reduce pedeapsa cu 39 zile.
-În această ordine de idei, se conclude faptul că pe perioada detenţiei, condamnatul Cazac Vadim nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de

condiţii a executării detenţiei, iar completul de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urmează să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

-Solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanței de fond, în partea reducerii pedepsei cu 39 zile pentru perioada în care condamnatul s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr.6-Soroca.

Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) Cod de Procedură Penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părţilor la proces.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, care până la data examinării recursului nu a parvenit.

Verificând argumentele invocate în recurs şi verificând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi respins ca fiind nefondat, iar încheierea contestată ca fiind legală şi întemeiată urmează a fi menţinută fără modificări reieşind din următoarele considerente.

Conform art.449 al.1 lit.a CPP RM se reglementează, că judecând recursul, instanţa de recurs adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menţinând hotărârea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

Colegiul penal conchide că instanța de fond la examinarea plângerii înaintate de condamnatul Cazac Vadim împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare privind condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, a respectat normele procesuale, a verificat complet şi în mod obiectiv circumstanţele cauzei şi în legătură cu cele stabilite just şi întemeiat a ajuns la concluzia privind admiterea plângerii condamnatului Cazac Vadim, temei de casare a încheierii instanței de fond și respingerea plângerii condamnatului nefiind stabilit.

Instanța de fond a reţinut că prin sentința judecătoriei Edineț sediul Central din 08.04.2022, Cazac Vadim a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3), art. art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, în condițiile prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu includerea în aceasta a termenului de aflare în arest preventiv de la 09.01.2022 până la 12.01.2022 și arest la domiciliu de la 13.01.2022 până la 08.04.2022.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 02.05.2023, în temeiul art.473^4 CPP, s-a redus termenul de pedeapsă cu 91 zile.

Începutul termenului – 09.01.2022. Sfîrsitul termenului – 09.10.2028.

Luând în consideraţie că în şedinţa de judecată condamnatul Cazac Vadim a invocat că s-a deţinut în Penitenciarul nr.6 Soroca în condiţii de supraaglomerarea celulelor; în celule umiditatea este ridicată, sunt insecte parazitare, calitatea şi cantitatea hranei nu este corespunzătoare, accesul la servicii medicale este limitat, accesul permanent la apă pentru respectarea igienei personale nu este respectat, instanţa a apreciat cele invocate prin prisma legislaţiei naţionale, precum şi Rapoartelor privind vizitele iniţiale a Consiliului pentru Prevenirea Torturii și Rapoartelor Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor şi libertăţilor omului în RM.

Potrivit raportului privind respectarea drepturilor şi libertăţilor omului în Republica Moldova în anul 2021, în anul 2021 Republica Moldova a fost evaluată în cadrul celui de-al treilea ciclu. În 2021 membrii Consiliului pentru prevenirea torturii, creat pe lângă Oficiul

Avocatului Poporului, au efectuat 15 vizite preventive şi de monitorizare în locurile privative de libertate. Datele raportului CoE pentru anul 2020 arată că Republica Moldova se află printre ţările cu cea mai înaltă rată de încarcerare (197 deţinuţi la 100 mii persoane) şi cu cea mai lungă durată medie a încarcerării (26 luni). Circa 15% din populaţia penitenciară reprezintă persoanele arestate preventiv.

Constatările cu privire la condiţiile materiale de detenţie rămân alarmante. Ombudsmanul reafirmă angajamentul Guvernului de asigurare a condiţiilor demne în spaţiile închise şi îndeamnă executivul să decidă asupra unei evaluări globale a situaţiei. Alocarea fragmentară şi insuficientă a resurselor financiare în fiecare an, poate să nu fie soluţia optimă. Prin urmare, probabil, este necesar de revizuit conceptul executării măsurilor privative de libertate, având în vedere austeritatea bugetului public.

Instanţa de fond a constatat că, condamnatul Cazac Vadim s-a deţinut în Penitenciarul nr.6 Soroca în perioadele 26.04.2023-21.02.2024 și 05.03.2024-03.06.2024 spaţiul locativ pe persoană a fost de 10,57 m^2, fiind deţinut în condiţii unde se respectă norma spaţiului locativ pe persoană de 4 m^2, apreciind critic plîngerea condamnatului despre deţinerea în condiţii de supraaglomerare.

Instanţa de fond a constatat că condamnatul s-a deținut în celule populate cu diferite insecte, şi apreciază critic cele invocate de către reprezentantul administraţiei penitenciarului precum că, deratizarea şi dezinfectarea încăperilor se efectuează conform unui grafic de către agent economic specializat, conform contractului încheiat.

Or, de către administraţia penitenciarului nu au fost prezentate copia contractului semnat cu agentul economic, graficul întocmit în vederea efectuării deratizării şi dezinfectării celulor, dar şi despre executarea nemijlocită a serviciilor de deratizare şi dezinfectare. Ba mai mult, chiar dacă administraţia a invocat că conform graficului se efectuată deratizarea şi dezinfectarea încăperilor, nu se poate constata că celule nu sunt populate cu diferite insecte.

Instanţa de judecată a considerat temeinică şi plîngerea condamnatului în partea lipsei apei calde, or indiferent de alegaţiile expuse în raportul penitenciarului asupra faptului că deţinuţii de îmbăiesc cel puţin 1 dată la 7 zile, conform unui grafic stabilit, instanţa de judecată nu le poate reţine în lipsa unor probe concrete, şi anume cum se întocmeşte graficul de îmbăiere, dacă este respectat graficul, şi dacă condamantul într-adevăr a avut acces la apa caldă şi la îmbăiere cel puţin o data în săptămînă.

Referitor la argumentele condamnatului, precum că în celulă umiditatea ridicată şi mucegai, pe pereţi, instanţa le-a apreciat ca fiind întemeiate or, reprezentantul penitenciarului nu a prezentat careva probe care ar combate invocările condamnatului.

Mai mult ca atât, administraţia penitenciarului în raportul prezentat pe marginea plîngerii a prezentat o informaţie de ordin general, fără a descrie exact condiţiile concrete ale spaţiului de detenţie ale condamnatului, fără a combate situaţia privitor la prezenţa insectelor şi prezenţa mucegaiului în celulele în care a fost deţinut Cazac Vadim.

Cît priveşte carenţele admise la asigurarea cu medicamente şi asistenţă medicală, instanţa de judecată a reţinut şi a apreciat ca veridice plîngerea condamantului, or, de către administraţia penitenciarului nu au fost prezentate probe în vederea atestării oferirii asistenţei medicale în volum deplin conform programului unic al asigurării obligatorii de asistenţă medicală.

Instanţa de judecată la fel a constatat că raportul prezentat de către administraţia penitenciarului elucidează nişte aspecte generalizate ale condiţiilor de detenţie în cadrul penitenciarului, nefiind un răspuns concret pe marginea pretenţiilor condamnatului şi fără de prezentare a probelor confirmative în sensul respectării prevederilor art.3 CEDO.

În concluzie, instanţa de fond a considerat că dificultăţile cu care s-a confruntat condamnatul Cazac Vadim pe parcursul detenţiei sale în Penitenciarul nr. 6 Soroca, au depăşit relativ semnificativ, nivelul de suferinţă inerent detenţiei, prin faptul deţinerii în condiţii unde celule populate cu diferite insecte, umiditate în celule şi mucigai pe pereţi, condiţii care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO şi suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Prin urmare, instanţa de judecată a apreciat critic aspectele invocate de către administraţia penitenciarului, nefiind fundamentate pe careva probe, iar pentru a aprecia credibilitatea uneia dintre părţi în lipsa altor dovezi, instanţa s-a bazat pe rapoartele organizaţiilor naţionale şi internaţionale ce ţin de acest aspect.

Astfel, pentru perioada aflării în Penitenciarul nr.6 Soroca, din termenul pedepsei definitive stabilite lui Cazac Vadim, prin sentinţa judecătoriei Edineț sediul Central din 08.04.2022, s-a redus pedeapsa, în condiţiile art.473^4 alin.(4) CPP, cu 39 (treizeci și nouă) zile, pentru perioada de 390 (trei sute nouăzeci) zile, în care s-a aflat în detenţie, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

Instanţa de fond a considerat că, reducerea stabilită este una adecvată şi suficientă, bazată pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanţelor de fapt şi pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporţional circumstanţelor constatate.

Colegiul penal conchide în urma verificării celor invocate că soluţia instanţei de fond este una întemeiată, bazată pe probele cercetate şi consideră că recursul declarat de administraţia Penitenciarului nr.6 Soroca urmează a fi respins ca fiind nefondat, cu menţinerea încheierii contestate ca fiind legală şi motivată.

Colegiul penal consideră că nu pot fi luate în consideraţie afirmaţiile invocate în recursul administrației Penitenciarului nr.6 Soroca, referitor la casarea hotărârii în partea reducerii pedepsei cu 39 zile, fiind declarative afirmațiile în circumstanțele stabilite pe caz și expuse în viziunea autorului recursului, temei de casare a încheierii din motivele invocate nefiind stabilit.

Nu pot fi reținute nici afirmațiile invocate în recurs, că instanţa de judecată eronat a constatat condiţiile de detenţie contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, că nu s-a ținut cont de planșele foto, deoarece sunt declarative, fiind expuse afirmațiile în viziunea autorului recursului, iar careva planșe fotografice lipsesc la materialele prezentate pentru verificare.

Totodată informația cu privire la condițiile de detenție anterioare denotă că condamnatul s-a deținut în condiții care au afectat drepturile sale, ce a servit ca temei pentru reducerea cu calcularea a unei zile pentru zece zile de detenție în penitenciar.

Se resping și afirmațiile invocate în recurs, că pe perioada detenţiei, condamnatul Cazac Vadim nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei, că condiţiile materiale de detenţie în care se deţine condamnatul Cazac Vadim sunt satisfăcătoare şi nu depăşesc pragul minim de severitate cerut de art.3 CEDO, deoarece sunt declarative în circumstanțele stabilite pe caz.

De fapt s-a ținut cont de situația stabilită în privința condamnatului, cât și datele rapoartelor, fapt ce nu contravine prevederilor legale, astfel că Colegiul penal conchide că soluţia instanţei de fond este una întemeiată, bazată pe probele cercetate și prevederile legale.

Totodată afirmațiile enunțate în recurs de recurent nu diminuează condițiile precare în care s-a aflat condamnatul, mai ales că anume că administrația penitenciarelor nu este de acord

ca să fie vizate condițiile rele a penitenciarelor, totodată s-a ținut cont de informația prezentată și referitor la instituțiile penitenciare.

Colegiul penal menționează, că rapoartele vizate descriu situația din penitenciar, iar administrația nu a prezentat dovezi privind îmbunătățirea substanțială a condițiilor de detenție pe parcursul urmat după vizita efectuată în penitenciar și a concluziilor formulate anterior, astfel că Colegiul penal conchide că soluţia instanţei de fond este una întemeiată și bazată pe prevederile legale și probele cercetate, astfel că instanța de recurs respinge recursul declarat ca nefondat.

Conducându-se de art.449 al.1 p.1 lit.a CPP RM, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălți

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.6 Soroca Viorel Țîmbaliuc împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 10.06.2024 la plângerea condamnatului Cazac Vadim împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție, încheiere care se menţine fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător Rotaru Ala

Judecător Burdeniuc Ruslana

Judecător Pușca Dumitru